

Βρυξέλλες, 27 Φεβρουαρίου 2018

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Στις 29 Μαρτίου 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι το σύνολο του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου της Ένωσης θα παύσει να ισχύει ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την 30ή Μαρτίου 2019, ώρα 00:00 Κεντρικής Ευρώπης (CET) («ημερομηνία αποχώρησης»)¹, εκτός αν καθοριστεί άλλη ημερομηνία με κυρωμένη συμφωνία αποχώρησης². Εκείνη τη χρονική στιγμή το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί πλέον «τρίτη χώρα»³.

Η προετοιμασία για την αποχώρηση δεν αποτελεί θέμα μόνο των αρχών της ΕΕ και των εθνικών αρχών αλλά και των ιδιωτών.

Δεδομένης της σημαντικής αβεβαιότητας, ιδίως όσον αφορά το περιεχόμενο ενδεχόμενης συμφωνίας αποχώρησης, υπενθυμίζονται σε όλους τους οικονομικούς φορείς ορισμένες έννομες συνέπειες που απορρέουν από τους εφαρμοστέους σήμερα κανόνες του δικαίου της Ένωσης στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και οι οποίες θα υπάρξουν όταν το Ηνωμένο Βασίλειο καταστεί τρίτη χώρα.

Με την επιφύλαξη τυχόν μεταβατικών ρυθμίσεων που είναι πιθανό να περιέχει μια ενδεχόμενη συμφωνία αποχώρησης, οι κανόνες της ΕΕ στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών δεν θα ισχύουν πλέον ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την ημερομηνία αποχώρησης. Το γεγονός αυτό έχει κυρίως τις ακόλουθες επιπτώσεις σε διάφορα πεδία του δικαίου της Ένωσης στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών⁴:

¹ Οι διαπραγματεύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο συνεχίζονται, με σκοπό να επιτευχθεί συμφωνία αποχώρησης.

² Πέραν αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, δύναται να αποφασίσει ομόφωνα ότι οι Συνθήκες παύουν να ισχύουν σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

³ Τρίτη χώρα είναι μια χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ.

⁴ Η παρούσα ανακοίνωση δεν πραγματεύεται τον εξοπλισμό πλοίων (τον οποίο πραγματεύεται η *Ανακοίνωση προς τους ενδιαφερομένους - Αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου και κανόνες της ΕΕ στον τομέα των βιομηχανικών προϊόντων*, https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods_en) ούτε τα προσόντα των ναυτικών (τα οποία πραγματεύεται η *Ανακοίνωση προς τους ενδιαφερομένους - Αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου και κανόνες της ΕΕ σχετικά με το ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης των ναυτικών και την αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών των ναυτικών*, https://ec.europa.eu/transport/transport-modes/news/2017-12-11-brexit-notice-stakeholders_en).

1. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

- **Ενδοενωσιακές θαλάσσιες μεταφορές και μεταφορές προς ή από τρίτες χώρες:** Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4055/86⁵ προβλέπει την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, όσον αφορά:
 - «υπηκόους των κρατών μελών εγκατεστημένους σε κράτος μέλος της Ένωσης εκτός από το κράτος του αποδέκτη των υπηρεσιών»⁶ και
 - «υπηκόους κρατών μελών εγκατεστημένους εκτός Ένωσης και ναυτιλιακές εταιρείες εγκατεστημένες εκτός Ένωσης και ελεγχόμενες από υπηκόους κράτους μέλους, εάν τα πλοία τους έχουν νηολογηθεί σε αυτό το κράτος μέλος σύμφωνα με τη νομοθεσία του»⁷.

Πρόσωπα ή εταιρείες που, κατά την ημερομηνία αποχώρησης, δεν πληρούν τα κριτήρια αυτά δεν θα ωφελούνται πλέον από τον κανονισμό αυτόν, ιδίως σε σχέση με την άνευ διακρίσεων μεταχείριση όσον αφορά τις διεθνείς συνδέσεις θαλάσσιας μεταφοράς.

- **Ενδομεταφορές (καμποτάζ):** Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92⁸, υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών εντός των κρατών μελών της ΕΕ (θαλάσσιες ενδομεταφορές - καμποτάζ) μπορούν να παρέχουν μόνον **κοινοτικοί πλοιοκτήτες** (κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 2 του εν λόγω κανονισμού). Από την ημερομηνία αποχώρησης, δεν θα είναι πλέον δυνατόν να παρέχονται υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, εάν δεν πληρούνται πλέον οι όροι της ιδιότητας κοινοτικού πλοιοκτήτη, εκτός εάν η οικεία εθνική νομοθεσία⁹ επιτρέπει την πρόσβαση στις ενδομεταφορές με σκάφη που φέρουν τη σημαία τρίτης χώρας.

2. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

- **Αναγνώριση οργανισμών:** Αυτή καθαυτή η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα επηρεάσει τις αναγνωρίσεις από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 391/2009¹⁰, οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 2 στοιχείο γ) του εν λόγω κανονισμού. Ωστόσο, σύμφωνα με το

⁵ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4055/86 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986, για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, ΕΕ L 378 της 31.12.1986, σ. 1.

⁶ Άρθρο 1 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4055/86.

⁷ Άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4055/86.

⁸ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992, για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (θαλάσσιες ενδομεταφορές-καμποτάζ), ΕΕ L 364 της 12.12.1992, σ. 7.

⁹ Π.χ. η νομοθεσία του Βελγίου, της Δανίας, της Ιρλανδίας και των Κάτω Χωρών.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 391/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με κοινούς κανόνες και πρότυπα για τους οργανισμούς επιθεώρησης και ελέγχου πλοίων, ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 11.

άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 391/2009, οι αναγνωρισμένοι οργανισμοί πρέπει να αξιολογούνται σε σταθερή βάση (τουλάχιστον ανά διετία) από την Επιτροπή, μαζί με το κράτος μέλος που υπέβαλε αρχικά την αίτηση αναγνώρισης του εκάστοτε οργανισμού. Το ίδιο ισχύει και για τους οργανισμούς που είχαν αρχικά αναγνωριστεί από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και απολαύουν σήμερα αναγνώρισης σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 391/2009. Από την ημερομηνία αποχώρησης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα είναι πλέον σε θέση να συμμετέχει στις αξιολογήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 391/2009, οργανισμών που το ίδιο είχε αναγνωρίσει αρχικά. Όσον αφορά την εν λόγω διαδικαστική απαίτηση, η Επιτροπή εξετάζει τα αναγκαία και κατάλληλα μέτρα για να καταστεί δυνατή η αξιολόγηση σύμφωνα με τους όρους του κανονισμού.

- **Έλεγχος από το κράτος του λιμένα:** Η οδηγία 2009/16/ΕΚ¹¹ καθορίζει το ενωσιακό σύστημα ελέγχου από το κράτος του λιμένα. Σύμφωνα με την οδηγία, απαιτείται από τα κράτη μέλη η διενέργεια επιθεωρήσεων των ξένων πλοίων στους λιμένες από αξιωματικούς ελέγχου του κράτους του λιμένα προκειμένου να εξακριβώνεται ότι η κατάσταση του πλοίου και του εξοπλισμού του πληροί τις απαιτήσεις των διεθνών συμβάσεων, και ότι το πλοίο είναι επανδρωμένο και λειτουργεί σύμφωνα με το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο. Σύμφωνα με την οδηγία 2009/16/ΕΚ απαιτείται επίσης έλεγχος της συμμόρφωσης με ορισμένες άλλες απαιτήσεις βάσει του δικαίου της ΕΕ¹², περιλαμβανομένων των πιστοποιητικών ασφάλισης βάσει της οδηγίας 2009/20/ΕΚ¹³. Ενώ τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 θα εξακολουθήσουν να ελέγχουν τα πλοία του Ηνωμένου Βασιλείου που καταπλέουν σε λιμένες της ΕΕ, από την ημερομηνία αποχώρησης το σύστημα ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα, το οποίο καθορίζεται στην οδηγία 2009/16/ΕΚ, δεν θα ισχύει πλέον στο Ηνωμένο Βασίλειο¹⁴. Οι σχέσεις μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ όσον αφορά τον έλεγχο από το κράτος του λιμένα θα διέπεται από το Μνημόνιο Συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο από το κράτος λιμένα¹⁵.

¹¹ Οδηγία 2009/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος λιμένα, ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 57.

¹² Άρθρο 13 και παράρτημα IV της οδηγίας 2009/16/ΕΚ.

¹³ Σημείο 41 του παραρτήματος IV της οδηγίας 2009/16/ΕΚ και άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την ασφάλιση των πλοιοκτητών για ναυτικές απαιτήσεις, ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 128.

¹⁴ Επισημαίνεται ότι, από την ημερομηνία αποχώρησης, τα πλοία που φέρουν τη σημαία του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα απαιτείται πλέον να φέρουν τον κατάλογο επικίνδυνων υλικών κατά το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013, για την ανακύκλωση πλοίων, ΕΕ L 330 της 10.12.2013, σ. 1. Ωστόσο, η υποχρέωση αυτή καθίσταται και πάλι εφαρμοστέα για τα πλοία που φέρουν σημαία τρίτης χώρας από τις 31 Δεκεμβρίου 2020 (άρθρο 12 και άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2013. Το πιστοποιητικό θα πρέπει να ελέγχεται σύμφωνα με το σημείο 49 του παραρτήματος IV της οδηγίας 2009/16/ΕΚ.

¹⁵ Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ που έχουν θαλάσσιους λιμένες, μεταξύ των οποίων το Ηνωμένο Βασίλειο, είναι συμβαλλόμενα μέρη του Μνημονίου Συνεννόησης των Παρισίων.

- **Μεταφορές με επιβατηγά πλοία:** Σύμφωνα με τα άρθρα 4, 5 και 6 της οδηγίας 1999/35/EK του Συμβουλίου¹⁶, τα κράτη υποδοχής, όπως ορίζονται στην εν λόγω οδηγία, πρέπει να διενεργούν υποχρεωτικές επιθεωρήσεις ώστε να βεβαιώνεται η ασφαλής εκτέλεση των υπηρεσιών τακτικών μεταφορών με οχηματαγωγά ro-ro και ταχύπλοα επιβατηγά σκάφη από ή προς λιμένες της ΕΕ. Ενώ τα εν λόγω πλοία θα συνεχίσουν να υπόκεινται σε αυτές τις επιθεωρήσεις στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 προς ή από τα οποία λειτουργούν, από την ημερομηνία αποχώρησης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα υποχρεούται πλέον να διενεργεί αυτές τις επιθεωρήσεις σύμφωνα με την οδηγία 1999/35/EK.
- **Ασφάλεια αλιευτικών σκαφών:** Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5 της οδηγίας 97/70/EK¹⁷, τα κράτη μέλη απαγορεύουν στα αλιευτικά σκάφη που φέρουν τη σημαία τρίτων χωρών να ασκούν αλιευτική δραστηριότητα στα εσωτερικά τους ύδατα ή στα χωρικά τους ύδατα ή να εκφορτώνουν τα αλιεύματά τους στους λιμένες τους, εκτός εάν η αρμόδια αρχή του κράτους της σημαίας έχει πιστοποιήσει ότι τα σκάφη αυτά συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του άρθρου 3 παράγραφοι 1 έως 4 και του άρθρου 5 της οδηγίας 97/70/EK, δηλαδή με τις τεχνικές διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.

Πέραν αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 97/70/EK, τα αλιευτικά σκάφη που φέρουν τη σημαία τρίτης χώρας υπόκεινται σε έλεγχο κράτους μέλους όταν βρίσκονται στους λιμένες του, ώστε να ελέγχεται η συμμόρφωσή τους με το πρωτόκολλο Torremolinos¹⁸, μόλις αυτό τεθεί σε ισχύ.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής είναι πάντοτε έτοιμες να παράσχουν περαιτέρω διευκρινίσεις στους ενδιαφερομένους. Ο δικτυακός τόπος της Επιτροπής για τις θαλάσσιες μεταφορές (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime_en) παρέχει γενικές πληροφορίες. Οι σελίδες αυτές θα επικαιροποιούνται με περαιτέρω πληροφορίες, εφόσον είναι αναγκαίο. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με άλλα θέματα που αφορούν την ασφάλεια στη θάλασσα διατίθενται στον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα μέσω του ακόλουθου συνδέσμου: <https://www.emsa.europa.eu/>.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών

¹⁶ Οδηγία 1999/35/EK του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1999, σχετικά με ένα σύστημα υποχρεωτικών επιθεωρήσεων για την ασφαλή εκτέλεση τακτικών δρομολογίων από οχηματαγωγά ro-ro και ταχύπλοα επιβατηγά σκάφη, ΕΕ L 138 της 1.6.1999, σ. 1. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω οδηγία καταργείται και αντικαθίσταται από την οδηγία (ΕΕ) 2017/2110, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 20 Δεκεμβρίου 2017 και θα έχει ως προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο την 21η Δεκεμβρίου 2019 (μετά την ημερομηνία αποχώρησης).

¹⁷ Οδηγία 97/70/EK του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1997, για θέσπιση εναρμονισμένου καθεστώτος για τα αλιευτικά σκάφη μήκους 24 μέτρων και άνω, ΕΕ L 34 της 9.2.1998, σ. 1.

¹⁸ Ορισμένες διατάξεις του πρωτοκόλλου Torremolinos επικαιροποιήθηκαν και τροποποιήθηκαν με τη Συμφωνία του Κέιπ Τάουν του 2012 για την εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου του 1993 σχετικά με τη Διεθνή Σύμβαση του Torremolinos για την Ασφάλεια των Αλιευτικών Σκαφών.